

2015-06-26

R E M I S S V A R

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och
allmän förmögenhetsrätt
Att. Mattias Pleiner
103 33 Stockholm

FI Dnr 15-7270

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Lämnas per post samt per e-post till ju.L2@regeringskansliet.se

Remissvar: Departementspromemorian Ett effektivare förbud vid bristande kreditprövning (Ds 2015:24), dnr Ju2015/3954/L2

Finansinspektionen har tagit del av rubricerad departementsskrivelse och vill härefter lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

Finansinspektionen är positiv till lagförslaget om att Konsumentverkets beslut om förbud för en näringsidkare att lämna krediter ska kunna gälla omedelbart.

Finansinspektionen uppmärksammar att det finns begränsade ingripandemöjligheter mot konsumentkreditförmedlare och föreslår att motsvarande sanktionsmöjligheter som för kreditgivare införs för dessa.

Härutöver anser Finansinspektionen att en ny obligatorisk återkallelsegrund i lag (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter bör införas med hänsyn till att Konsumentverkets beslut om förbud är oåterkalleligt.

Finansinspektionens synpunkter gällande lagförslaget

Finansinspektionen anser att det är rimligt att Konsumentverkets beslut om förbud att lämna krediter ska kunna gälla omedelbart.

Konsumentverket utövar tillsyn över att andra näringsidkare än kreditinstitut följer konsumentkreditlagen (2010:1846).

När det gäller kreditinstitut har Finansinspektionen ansvar för tillsynen över att de följer konsumentkreditlagen. Med stöd av 15 kap. 1 § och 17 kap. 1 § sista stycket lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) kan Finansinspektionen meddela att ett beslut ska gälla omedelbart. På motsvarande sätt har Finansinspektionen möjlighet enligt 35 § lagen (2014:275) om viss verksamhet med

konsumentkrediter (LVK) att meddela att ett beslut om återkallelse mot ett konsumentkreditinstitut ska gälla omedelbart, låt vara att ingripandet i detta fall inte avser avsteg från konsumentkreditlagen. Denna skillnad i ingripandemöjligheter för Konsumentverket jämfört med Finansinspektionen är svårmotiverad. Skillnaden kan också innebära konkurrensfördelar för de näringsidkare som inte står under Finansinspektionens tillsyn.

Det förslag till reglering som nu är ifråga förekommer inom konsumentskyddsområdet. Ur ett konsumenträttsligt perspektiv är det logiskt att ett förbud om att lämna krediter ska kunna gälla omedelbart oavsett vilken typ av företag som har brister i sin kreditgivning eller vilken myndighet som har tillsynsansvaret. Eftersom konsumenterna ofta är den svagare parten är det heller inte lämpligt att ett företag, som inte iakttar regler som ska skydda konsumenter, kan fortsätta att driva verksamhet genom överklaganden och segdragna tvister.

Konsumenternas ökande skuldsättning är också ett växande samhällsproblem. Med anledning av detta anser Finansinspektionen att det är viktigt att det finns effektiva åtgärder som förhindrar att konsumenter som saknar ekonomiska förutsättningar att fullgöra kreditåtaganden fastnar i skuldfällan.

De negativa konsekvenser som lagförslaget skulle kunna medföra för den näringsidkare som omedelbart förbjuds att lämna krediter, t ex intäktsbortfall, anser Finansinspektionen uppvägs av de skyddsaspekter som anges i promemorian (att undvika överskuldsättning och förtroendet). Dessutom föreligger alltså inhibitionsförmåga vid ett överklagande.

Övriga synpunkter och iakttagelser

Nedan lämnas övriga synpunkter och iakttagelser från Finansinspektionen.

Konsumentverkets tillsyn enligt konsumentkreditlagen omfattar krediter som andra näringsidkare än kreditinstitut lämnar, erbjuder eller förmedlar. Enligt 51 § första stycket konsumentkreditlagen får Konsumentverket meddela *näringsidkare* som inte följer 12 § i lagen en varning. Vidare framgår att varningen ska förenas med en sanktionsavgift om inte överträdelsen är ringa. Enligt bestämmelsens andra stycke (och den föreslagna ordalydelsen) får Konsumentverket, om näringsidkaren tidigare meddelats en varning eller om överträdelsen är särskilt allvarligt, förbjuda näringsidkaren att *lämna* krediter. (Motsvarande gäller även redan idag då lagförslaget endast innebär språkliga ändringar i andra stycket.)

I begreppet näringsidkare ingår dels kreditgivare, dels kreditförmedlare. Den föreslagna lydelsen av 51 § andra stycket konsumentkreditlagen kan dock inte tillämpas på kreditförmedlare eftersom de inte lämnar krediter. Finansinspektionen prövar tillståndsansökningar för konsumentkreditförmedlare där även sådana förmedlare som förmedlar krediter från konsumenter och juridiska personer till andra konsumenter (ofta kallad peer-to-peer verksamhet) ingår. I de fall förmedlaren har en juridisk person bakom sig som lämnar krediter finns

möjlighet att ingripa, i vart fall, mot kreditgivaren genom förbud för brister i kreditprövningen. När kreditgivaren själv är konsument saknas ingripandemöjligheter om förbud mot kreditgivaren och kreditförmedlaren då bestämmelsen endast omfattar näringsidkare som lämnar krediter. För den som söker ett lån torde skyddsbehovet vara detsamma vare sig det är en kreditgivare eller en kreditförmedlare som brister i sin kreditprövning. Mot bakgrund av detta anser Finansinspektionen att det är rimligt att Konsumentverket ska kunna ingripa mot kreditförmedlare på samma sätt som mot kreditgivare.

Mot bakgrund av detta anser Finansinspektionen att förbudsmöjligheten i 51 § andra stycket konsumentkreditlagen även bör omfatta förmedlare av krediter. Detta genom ett tillägg i andra stycket enligt följande ”[...], får Konsumentverket förbjuda näringsidkare att lämna *eller förmedla* krediter.”.

Vidare framgår av 22 § sista stycket LVK att om Konsumentverket har fattat beslut enligt 51 § konsumentkreditlagen om att förelägga ett företag att upphöra med att lämna krediter och beslutet vunnit laga kraft, *får* Finansinspektionen återkalla tillståndet för företaget.

Med hänsyn till att Konsumentverkets beslut om förbud att lämna krediter enligt 51 § konsumentkreditlagen är oåterkalleligt anser Finansinspektionen att det i 22 § sista stycket LVK lämpligen bör införas en ny obligatorisk återkallelsegrund (alternativt att denna återkallelsegrund läggs till som punkt 7 i bestämmelsens första stycke) med innebörden att Finansinspektionen *ska* återkalla tillståndet för ett företag som driver viss verksamhet med konsumentkrediter om ett beslut från Konsumentverket om att upphöra med att lämna krediter vunnit laga kraft.

FINANSINSPEKTIONEN

Per Håkansson
Chefsjurist

Emma Sandberg
Jurist